

КОДЕКС

АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Затверджено наказом
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
№ 1217 від 28 грудня 2019 року

1. Мета і завдання	1
2. Загальні положення	2
3. Принципи академічної доброчесності	3
4. Загальні стандарти академічної етики	5
5. Етичні стандарти наукової діяльності	5
6. Етичні стандарти педагогічної діяльності	7
7. Етичні стандарти навчальної та наукової діяльності здобувачів вищої освіти	9
8. Відповідальність за порушення кодексу	10
Прикінцеві положення	12

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

З огляду на переконання, що забезпечення високої якості освітньо-професійних програм, наукових фундаментальних досліджень та прикладних проєктів має відповідати принципам наукової етики та академічної доброчесності, дотримуючись національних освітянських традицій, самовідданого служіння науці та культурі академічної доброчесності, усвідомлюючи необхідність дотримання загальноприйнятих в академічному середовищі етичних норм взаємовідносин між членами наукового співтовариства, розуміючи, що Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (далі – Університет) покликаний забезпечити якісну підготовку фахівців для МВС України, Національної поліції, інших правоохоронних та правозахисних органів, суду, юридичних служб підприємств, установ та організацій, яка відповідатиме високим стандартам професіоналізму та морально гідної поведінки, колектив Університету приймає цей Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс).

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ

К олектив Університету усвідомлює, що поряд з освітянською місією Університет виконує виховну місію щодо формування поваги прав людини і основоположних свобод, які закладені в законодавстві, міжнародних зобов'язаннях та Конституції України, а також етики наукової діяльності. Здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання до Університету, водночас з отриманням ґрунтовних знань та професійних компетентностей мають набути навичок неухильного слідування букві закону, дотримання загальноприйнятих моральних та етичних норм поведінки, етики академічної спільноти. Академічна доброчесність має фундаментальне значення в підготовці високопрофесійних фахівців і є основним принципом академічного життя Університету.

Метою Кодексу є встановлення чесних і відкритих відносин між всіма суб'єктами освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, науково-

педагогічні працівники, співробітники та роботодавці), спрямованих на підвищення іміджу Університету, якості освітньо-професійних програм, теоретичних і прикладних наукових досліджень та проєктів в умовах академічної культури та доброчесності, яку поділяють всі члени університетської спільноти.

Завданнями Кодексу є:

- встановлення етичних стандартів, які використовуються в освітній та науковій діяльності співробітниками, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Університету;
- підтримка фундаментальних цінностей академічної етики в університетському середовищі;
- збереження, розвиток та популяризація освітніх та наукових здобутків та традицій академічної спільноти Університету;
- формування та популяризація ідей здобуття якісної освіти серед здобувачів вищої освіти, формування у них відповідальності, професіоналізму та здатності до свідомого та вільного формування власної траєкторії навчання впродовж життя;
- запобігання будь-яким проявам академічної недоброчесності та порушенням наукової етики в освітній та науковій діяльності завдяки систематичній роботі в напрямі розвитку академічної культури;
- виховання негативного ставлення до плагіату; порушення авторських прав серед науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти;
- підвищення позитивного іміджу Університету та його репутації в освітньому просторі.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Кодекс розроблено відповідно до норм чинного законодавства України в галузі освіти, наукової та науково-технічної діяльності, інтелектуальної власності, рекомендацій Міністерства освіти та науки України, в також внутрішніх нормативних документів Університету.

Всі терміни, що використовуються в Кодексі, мають тлумачення, визначене чинним законодавством України.

Академічна етика – сукупність загальновизнаних моральних та культурних цінностей, які забезпечують прозорість, чесність та справедливість наукового та освітнього процесу; відсутність

дискримінації, а також рівність прав і свобод членів університетської спільноти та їх відповідальності.

Організація освітньої та наукової діяльності в Університеті ґрунтується на фундаментальних цінностях академічної етики, які поділяються світовою та вітчизняною академічною спільнотою:

- **чесність;**
- **довіра;**
- **справедливість;**
- **повага;**
- **відповідальність.**

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, виконання наукових досліджень і використання їхніх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Дія Кодексу поширюється на всіх членів університетської спільноти – науково-педагогічних працівників, співробітників (далі – Співробітників) та здобувачів вищої освіти (далі – Здобувачів). Порухення вимог Кодексу завдає шкоди авторитету та репутації Університету як закладу вищої освіти, який дотримується високих стандартів надання освітніх послуг та проведення фундаментальних досліджень.

3. ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність університетською спільнотою розуміється як наслідування та пропагування фундаментальних цінностей академічної (наукової) етики:

– **чесність** – у своїй діяльності колектив Університету керується принципом інтелектуальної чесності в процесі викладання, наукових досліджень та творчості; поважає та дотримується авторських прав на продукти/результати науково-дослідної, освітньої та творчої діяльності;

– **довіра** – університетська спільнота намагається створювати атмосферу взаємної довіри, без якої неможливим є обмін думками та ідеями, творчість та особистий розвиток;

– **справедливість** – всі взаємовідносини в університетському середовищі ґрунтуються на принципі справедливості, який забезпечує найкращі умови для самореалізації й автономії особистості, встановлює міру співвідношення її свободи та рівності;

– **повага** – Співробітники та Здобувачі мають свободу вибору об'єктів та тематики наукових досліджень, що викликає їх інтелектуальний інтерес. Відносини в університетській спільноті будуються на взаємній повазі до освітньої, наукової або творчої діяльності кожного з її членів;

– **відповідальність** – всі члени університетської спільноти поділяють відповідальність за результати власних досліджень та дотримання норм академічної етики та культури академічної доброчесності.

Університетська спільнота у своїй професійній діяльності дотримується таких принципів:

– **доброчесність** – чесність, старанність у виконанні своїх професійних обов'язків, зобов'язань;

– **здійснення охорони авторських прав та їх правонаступників** – визнання авторства та охорона результатів наукової, освітньої та творчої діяльності, які є об'єктом охорони авторського права, за допомогою правильного відтворення результатів пошуків та досліджень інших науковців, освітян;

– **відкритість** – прозорість, взаємна довіра, відкритий обмін інформацією, ідеями та думками між Співробітниками та Здобувачами;

– **повага прав та свобод** – право вільного вибору тематики та об'єктів наукових досліджень, траєкторії навчання, право вільного висловлювання думок та ідей;

– **партнерство** – орієнтація на співпрацю та командну взаємодію під час організації освітнього процесу та виконання наукових досліджень;

– **законність** – неухильне дотримання чинного законодавства в галузі освітньої, наукової, господарської та економічної діяльності; виховання правової культури, поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;

– **рівність** – зобов'язання кожного члена університетської спільноти дотримуватись Кодексу та рівна відповідальність за його порушення.

4. ЗАГАЛЬНІ СТАНДАРТИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Освітня, наукова, професійна та творча діяльність всіх членів університетської спільноти будується на відповідальній реалізації принципів академічної свободи та доброчесності. **Неприпустимими є прояви:**

- нетерпимого ставлення до висловлювань та думок опонентів;
- відсутності інформації про можливість участі в академічному самоврядуванні або встановлення штучних перешкод на реалізацію такої можливості внаслідок особистого негативного ставлення;
- необґрунтованого обмеження можливості дати вичерпну відповідь на критику або скарги.

Відносини між членами академічної спільноти Університету враховують загальнолюдські моральні та етичні цінності та будуються на принципах справедливості, взаємної поваги та солідарності. **Ці принципи порушуються у випадках:**

- дискримінації за ознаками статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, за мовними або іншими ознаками під час ухвалення адміністративних або академічних рішень в Університеті;
- використання членами університетської спільноти під час комунікації образливих слів, жаргонізмів та ненормативної лексики;
- впливу власної антипатії або професійних чи наукових розбіжностей між членами університетського співтовариства на їх ставлення до Здобувачів, Співробітників або на комунікацію з останніми;
- публічного розголошення конфіденційної інформації про колег, підлеглих або Здобувачів.

5. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Співробітники Університету під час здійснення наукової діяльності зобов'язуються дотримуватись принципів академічної доброчесності, що передбачає:

- сприяння поширенню наукових знань та протидію розповсюдженню псевдонаукових теорій, концепцій та гіпотез;
- усвідомлення відповідальності за результати власної наукової діяльності та протидію отриманню результатів наукової діяльності, які

можуть мати негативні соціальні наслідки та суперечити принципам академічної доброчесності;

– дотримання високих стандартів планування та виконання наукових досліджень, забезпечуючи принципову чесність, прозорість на всіх їхніх стадіях;

– визнання та дотримання вимог міжнародних та національних правових норм, що регулюють відносини у галузі інтелектуальної власності; посилення на джерела інформації, які використовуються у власній науковій роботі;

– надання достовірної інформації щодо перебігу власних наукових досліджень та їхніх проміжних та кінцевих результатів;

– усвідомлення відповідальності щодо неупередженої та об'єктивної оцінки наукових здобутків колег та здобувачів вищої освіти;

– пропагування, підтримання та визнання свободи наукової думки, засудження цензури та некоректного поведіння під час дискусії;

– справедливе визнання внеску кожного члена творчого колективу під час колективних наукових досліджень.

Неприпустимими у науковій діяльності є прояви:

1) фальсифікації або маніпулювання, а саме:

– підробки підписів, довідок, даних або звітів про результати наукових досліджень (наприклад, створення неіснуючих даних, коригування наявних даних з метою поліпшення або погіршення результатів тощо);

– вказівки неіснуючого джерела або інше свідоме маніпулювання даними опису джерела;

– свідомого подання помилкової інформації про методіку емпіричного дослідження;

– нав'язування (незаслужене присвоєння) співавторства студентам, колегам, підлеглим або керівникам;

– заперечення або свідоме замовчування інтелектуального та/або фінансового вкладу конкретних осіб в науковий проєкт;

2) крадіжки або навмисного псування даних емпіричного дослідження, комп'ютерної програми, рукопису;

3) некоректної, тенденційної критики або навмисного заниження статусу результатів наукового дослідження колеги з причин власної антипатії, конкуренції, політичних або інших мотивів, не пов'язаних з дослідницькою роботою, яка оцінюється;

4) сприяння іншій особі у виконанні академічних дій (виконанні наукових досліджень), що порушують принципи академічної

доброчесності (виконання та/або продаж на замовлення академічних текстів, сприяння у фальсифікації результатів наукових досліджень тощо);

5) пропозиція або надання винагороди за академічні послуги (особисті або групові);

б) обману – надання завідомо неправдивої інформації про власну освітню (наукову, творчу) діяльність чи організацію освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація:

– **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

– **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Неусвідомлені помилки, конфлікт даних, а також різна інтерпретація результатів наукових досліджень не вважаються порушенням етичних стандартів наукової діяльності та не призводять до академічної відповідальності.

6. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гідним та відповідним принципам академічної доброчесності у педагогічній діяльності є сприяння збереженню та примноженню освітніх традицій Університету, поліпшенню його іміджу як соціально відповідального закладу вищої освіти.

Співробітник, який сповідує принципи академічної доброчесності, власним прикладом забезпечує нерозривний зв'язок між поколіннями, гармонійно поєднує результати власних наукових досліджень та освітній процес, пропагує цінність знань, отриманих власними зусиллями завдяки наполегливій праці та активному науковому пошуку.

Співробітники Університету у педагогічній діяльності зобов'язуються:

– забезпечувати якість викладання навчальних дисциплін відповідної освітньо-професійної програми на високому теоретичному та методичному рівнях;

– презентувати Здобувачам під час проведення занять достовірну наукову інформацію, сприяти їхній творчій та пізнавальній активності, формувати активну громадянську позицію, власним прикладом доводити непорушність цінностей академічної етики;

– пропагувати цінність постійного професійного самовдосконалення, підвищуючи власний професійний рівень, використовуючи у педагогічній діяльності новітні технології навчання та інформаційно-комунікаційні засоби, актуальні та достовірні джерела інформації;

– керуватися принципами прозорості та справедливості, неупередженості та об'єктивності під час оцінювання знань та набутих компетентностей Здобувачів;

– не допускати плагіату під час публічних виступів та у власних наукових дослідженнях, робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень інших науковців, дотримуватись норм законодавства в галузі інтелектуальної власності;

– приходити на заняття вчасно і не залишати аудиторії завчасно, ефективно використовувати академічний час для досягнення визначених робочою навчальною програмою результатів навчання;

– надавати вичерпні відповіді Здобувачам на консультаціях, вказуючи наявні в бібліотеці Університету новітні надходження літератури за фахом та Інтернет-ресурси, ретельно та грамотно складати навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни;

– контролювати дотримання Здобувачами принципів академічної доброчесності при написанні письмових робіт (есе, рефератів, наукових робіт, курсових робіт тощо) та під час проходження ними заходів підсумкового контролю (неприпустимість списування, використання пристроїв мобільного зв'язку тощо);

– поважати думку кожного Здобувача, заохочувати та надавати всім рівні можливості під час обговорення проблемних та дискусійних питань;

– надавати допомогу Здобувачам, які опинилися в складних життєвих ситуаціях, завдяки організації додаткових консультацій, індивідуальних занять тощо;

– дотримуватись принципів аполітичності та віротерпимості, толерантності та недискримінації у навчальний та позанавчальний час відповідно до державної політики та норм, визначених чинним законодавством;

– встановлювати партнерські відносини з членами університетської спільноти, підтримувати атмосферу доброзичливості, довіри та поваги до честі, гідності та прав людини;

– негайно повідомляти керівництво Університету у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;

– не принижувати будь-яким чином гідність Здобувачів, дотримуватись норм ділового спілкування у процесі комунікації зі Здобувачами у навчальний та позанавчальний час.

Порушенням академічної доброчесності у педагогічній діяльності є:

– необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

– отримання неправомірної вигоди – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

7. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ НАВЧАЛЬНОЇ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Здобувачі у своїй навчальній та науковій діяльності повинні також дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Здобувачам надано право у повному обсязі використовувати наявну матеріально-технічну базу Університету для ефективної організації їх навчання та задоволення освітніх й інтелектуальних потреб завдяки участі у наукових проєктах та здійсненню наукових досліджень під керівництвом досвідчених науковців кафедр Університету та наукових лабораторій.

Здобувачі зобов'язані відповідально, економно та за призначенням використовувати наявні в Університеті матеріальні та інформаційні ресурси.

Гідним та таким, що відповідає принципам академічної доброчесності, є:

– відповідальне ставлення до навчання, присутність на всіх заняттях, крім випадків, зумовлених об'єктивними обставинами та поважними причинами; самостійне, вчасне та сумлінне виконання необхідних навчальних або дослідницьких завдань;

– активна пізнавальна діяльність під час підготовки до навчальних занять та виконання самостійних/індивідуальних завдань з навчальної дисципліни відповідної освітньої програми;

– сприяння попередженню порушень академічної етики іншими учасниками освітнього процесу в навчальній, педагогічній та науковій діяльності, нетерпимість до будь-яких їх проявів;

– спілкування під час проведення занять та офіційних заходів державною мовою, піклування про культуру власного мовлення, неприпустимість використання жаргонізмів та ненормативної лексики;

– нерозповсюдження інформації, яка є неправдивою, містить неперевірені або перекручені факти та може зашкодити репутації Університету та учасникам освітнього процесу.

Порушенням академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти є:

– **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрої мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

– **академічне шахрайство**, яке проявляється насамперед у:

– проходженні процедур підсумкового контролю підставними особами,

– придбанні або отриманні виконаних на замовлення академічних текстів у інших осіб та подання їх на перевірку як результати власної навчальної та/або наукової діяльності;

– підробці підписів у офіційних документах, які засвідчують результати навчальної та/або наукової діяльності (відомості результатів успішності здобувачів вищої освіти, залікові книжки Здобувачів, журнали академічних груп, звіти про наукову діяльність, акти, договори тощо);

– використанні родинних та дружніх зв'язків з метою отримання нечесної переваги під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КОДЕКСУ

Порушення принципів академічної доброчесності будь-ким з членів університетського співтовариства завдає шкоди репутації та погіршує імідж Університету, знижує цінність наукових ступенів та звань, а також нівелює роль вищої освіти у громадянській свідомості.

Контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності співробітниками та науково-педагогічними працівниками здійснюють керівники відповідних структурних підрозділів/кафедр.

За порушення принципів академічної доброчесності, викладених в Кодексі, члени університетської спільноти (науково-педагогічні працівники та співробітники) можуть бути притягнуті до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством України, до них також можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- відмова особі, яка порушила вимоги Кодексу та принципи академічної доброчесності, у підтримці Університетом її звернень до сторонніх організацій (заявки на гранти, участь у стажуванні, в наукових проєктах, літніх школах тощо) на термін до 1 року;

- анулювання результатів рейтингування науково-педагогічних працівників Університету;

- виключення зі складу Науково-методичної ради, Вченої ради Університету, його дорадчих і робочих органів або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

- письмове попередження;

- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;

- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;

- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом;

- відмова у розгляді питання щодо присудження наукового ступеня або вченого звання, кваліфікаційної категорії;

- догана;

- позбавлення на певний період матеріальних заохочень, визначених Колективним договором Університету та внутрішніми нормативними документами.

Інформування Здобувачів про вимоги Кодексу та принципи академічної доброчесності, а також контроль за їх дотриманням здійснюють декани факультетів, їх заступники та куратори академічних груп.

За порушення принципів академічної доброчесності та вимог цього Кодексу Здобувачі можуть бути **притягнуті до відповідальності**:

- отримання незадовільної оцінки за результатами проходження поточного або підсумкового контролю;

- анулювання результатів рейтингування Здобувача;

- виключення зі складу студентсько-курсантської ради;

- усунення з посади старости, виключення з команди учасників олімпіади, невключення в таку команду протягом навчального року;
- письмове попередження; повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання Здобувача, батьків Здобувача про вчинене порушення;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- повторне виконання наукової та/або кваліфікаційної роботи Здобувачем;
- заборона представництва Університету в будь-яких заходах на певний період;
- відрахування з Університету;
- анулювання диплома про вищу освіту.

Дії учасників університетської спільноти, в яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності, можуть також бути підставою для притягнення до цивільної, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, встановлених законодавством.

Питання порушень вимог Кодексу розглядаються Комісією з академічної доброчесності у ДДУВС, яка діє на громадських засадах та склад якої затверджується наказом ДДУВС на термін до 3 років. Повноваження та регламент роботи Комісії регулюються окремим Положенням.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Кодекс набуває чинності з моменту затвердження його наказом ДДУВС.

Положення Кодексу можуть змінюватись та доповнюватись виключно за рішенням Вченої ради.

Кодекс оприлюднюється на офіційному сайті Університету та доводиться до відома Співробітників під особистий підпис відділом кадрового забезпечення, а до відома Здобувачів – керівництвом інституту та факультетів.